

Vlaams
Parlement

vergadering **C200 – BUI8**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 24 april 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de standpuntbepaling met betrekking tot het visserijakkoord met Marokko - 1543 (2011-2012)	3
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het overlijden van de Malawische president Mutharika - 1631 (2011-2012)	4
Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de ondertekening en ratificering van het verdrag van de Raad van Europa over de preventie en bestrijding van geweld tegen vrouwen en van huiselijk geweld - 1449 (2011-2012)	7
Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de economische samenwerking met de Koerdische Autonome Regio - 1528 (2011-2012)	9

■

Voorzitter: de heer Frank Creyelman

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de standpuntbepaling met betrekking tot het visserijakkoord met Marokko - 1543 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, voorzitter, collega's, de voorbije jaren – want intussen zijn het al jaren – hebben wij in deze commissie gesproken over de Westelijke Sahara en het betwiste visserijakkoord van Marokko met de EU. De laatste keer gaf u wat toelichting bij de lopende heronderhandeling van dit akkoord in het Comité van Permanente Vertegenwoordigers (Coreper). U gaf aan dat u bereid was dit akkoord te verlengen, maar alleen als het zou voldoen aan enkele duidelijke criteria. Het moet volledig in lijn zijn met het internationaal recht, het moet leiden naar adequate economische returns en er moet een bepaling worden opgenomen over het schenden van mensenrechten en democratische beginselen. Ook hoopte u dat er een verwijzing naar de Westelijke Sahara en de uitzonderlijke toestand daar in het verdrag opgenomen kon worden.

Ik heb u ook een schriftelijke vraag gesteld, met betrekking tot het compromisvoorstel van Denemarken. U bleek niet helemaal tevreden te zijn. U stelde dat u betreurdde dat er in het mandaat geen verwijzing werd opgenomen naar de Westelijke Sahara, dat Vlaanderen er tijdens de intrafederale coördinatie op aangedrongen heeft om hierover een verklaring van Duitsland, Ierland en Slovenië te ondersteunen, maar dat er, aangezien andere Belgische overheden hiermee niet konden instemmen, hieromtrent geen eensgezind standpunt was en België zich daarbij dus niet heeft aangesloten. Ik wens u te danken voor die houding. U hebt in deze commissie vaak gesteld dat wij het eens waren op dat punt. Ik stel nu vast dat u op het Europese toneel inderdaad deze bekommernis voor de Sahrawi's hebt getoond. Het is daarom des te jammer dat we hierin gedwarsboemd zijn door bepaalde 'andere Belgische overheden'.

Minister-president, op welke manier voldoet het voorstel van Denemarken aan uw voorwaarden wat betreft het internationaal recht, de economische return en een clause met betrekking tot de mensenrechten? Wat is momenteel de stand van zaken van dit voorstel? Welke Belgische overheden hebben zich verzet bij de intrafederale standpuntbepaling tegen de inclusie van de Westelijke Sahara in het verdrag en om welke redenen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, mijnheer Hendrickx, het is juist dat we al verschillende malen over dit dossier van gedachten hebben gewisseld. Gesteund door deze commissie en door u hebben we heel wat discussies gevoerd en onze positie maximaal verdedigd. Ik verwijs naar uw schriftelijke vraag van 7 februari 2012. Op Belgisch niveau hebben we drie belangrijke elementen verder besproken. Een, een volgend protocol moet volledig in lijn zijn met het internationaal recht. Twee, het akkoord moet economisch rendabel zijn. En drie, er moet een bepaling worden opgenomen over het schenden van mensenrechten en democratische beginselen. Vanuit Vlaanderen wensten wij nog verder te gaan, met vermelding van bepaalde zaken, maar deze drie elementen zijn wel de essentiële.

In het compromisvoorstel van het Deense voorzitterschap wordt daar toch expliciet naar verwezen. Voor het internationaal recht staat er – en ik citeer: “Ensuring that the new protocol fully complies with international law and serves the interests of all the local populations concerned.” Wat de economische return betreft, citeer ik de volgende passage: “Ensuring that access to fisheries resources is based on criteria which provide for adequate economic returns for the EU, taking into account the past utilization of fishing possibilities in the different categories of fishing.” Ten laatste is er de clause met betrekking tot de mensenrechten: “Including in the new Protocol a clause about consequences in cases of

violation of human rights and democratic principles.” We hebben onze slag niet volledig thuisgehaald, maar de essentie in de vorm van die drie punten heeft het Deens voorzitterschap in het compromis opgenomen, wel uitdrukkelijk dankzij onze inspanningen, gesteund door uw vragen en die van andere commissieleden.

Wat is de stand van zaken van dit voorstel? Op 14 februari 2012 heeft de Raad het onderhandelingsmandaat voor de Europese Commissie formeel goedgekeurd. Vorige week vrijdag, 20 april 2012, heeft commissaris Damanaki een bezoek gebracht aan Marokko om het visserijakkoord op politiek niveau te bespreken. De commissaris heeft een constructief overleg gehad met de Marokkaanse minister van Buitenlandse Zaken en Samenwerking. Er is besloten om de onderhandelingen officieel op gang te trekken. De eerste formele gesprekken vinden normaal gezien plaats begin mei.

Welke Belgische overheden verzetten zich? U hebt zelf al gezegd dat bij de intrafederale standpuntbepaling de FOD Buitenlandse Zaken zich tegen het Vlaamse voorstel heeft gekant om de Duitse, Ierse en Sloveense verklaring te ondersteunen. Zij stellen de positie van neutraliteit, die België tot nu toe traditioneel inneemt, voorop. Die argumentatie heeft men gegeven.

Kort is het dus zo dat de drie basisbezorgdheden erin zitten. Wij hadden als Vlaanderen ook die verklaring van Duitsland, Ierland en Slovenië kunnen ondertekenen, maar bij de FOD heeft men gezegd dat men de neutraliteit die tot op heden door België is aangehouden, niet kon of wenste te wijzigen.

De heer Marc Hendrickx: Dank u, minister-president. Dat werpt een duidelijk licht op de zaak. Nu weten we waar de oorzaak ligt van deze houding. U hebt een punt dat we niet heel onze slag hebben binnengehaald, maar wel de essentie.

Ik noteer ook dat de commissie de volgende weken en maanden verder aan de slag gaat na een constructief overleg met Marokko. We zullen die zaak dus zeker verder kunnen opvolgen. Intussen weten we ook waar de oorzaak lag. We zullen nagaan of we daarover nog wat meer informatie kunnen krijgen. Het was tot op heden niet zo gemakkelijk om dat te weten te komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het overlijden van de Malawische president Mutharika - 1631 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ons partnerland Malawi kende enkele zeer woelige weken. Op 6 april overleed zittend president Mutharika, die intussen werd opgevolgd door vicepresidente Joyce Banda. Dat was geen evidentie, want de vicepresidente was al enige tijd uit de regerende DPP-partij gezet door wijlen de president. Zij had een oppositiepartij gesticht. Ondertussen moet zij tot aan de verkiezingen in 2014 een regering leiden waarin zowel de weduwe als de broer van wijlen de president zitten. Om maar te illustreren dat niet alleen de Belgische politiek complex is.

Het overlijden van de president is uiteraard betreurenswaardig. De vraag die wij ons in dit parlement moeten stellen, is of dit enige invloed zou kunnen hebben op onze samenwerking met Malawi. Er stonden immers enkele hete hangijzers op het menu, en de vraag is in hoeverre de ad-interimpresidente de zaken anders zou willen aanpakken.

Het eerste belangrijke probleem betrof de door wijlen de vorige president aangekondigde versoepeling van enkele erg strenge strafwetten die strijdig zijn met de mensenrechten. Het betreft onder andere de wet op censuur, de wet om zonder rechterlijk bevel huiszoeken uit te voeren enzovoort.

Een tweede belangrijke problematiek betreft het probleem van de corruptie en wanbestuur, zeker in de gezondheidszorg. We hebben het daar eind vorig jaar ook over gehad in deze commissie. Er was toen een zorgwekkend medicijntekort in het land. De Malawi Health Donor Group had genoeg van de onregelmatigheden bij de overheidsdiensten die bevoegd waren voor de verspreiding van de gedoneerde medicijnen. U gaf daarbij aan dat de rol van wijlen de president bij het aanpakken van corruptie en het onderhouden van vlotte relaties met donoren problematisch was. Met die analyse stond u trouwens niet alleen. Zowel de Verenigde Staten als Groot-Brittannië, twee van de grootste donoren, hebben in juli 2011 uit protest hun budgetsteun aan Malawi bevroren. Zij waren niet opgezet met de toenemende repressie van wijlen de president en het gebrek aan vooruitgang in de strijd tegen corruptie.

Minister-president, ik heb enkele vragen over deze onvoorziene machtswissel in Malawi. Op welke manier reageerde Vlaanderen op het overlijden van wijlen de president en het aantreden van de nieuwe presidente? Welke garanties zijn er op een vlotte voortzetting van de huidige samenwerking?

Welke garanties zijn er op vlak van de beloofde aanpak van corruptie en wanbeheer, in het bijzonder in de gezondheidszorg? Werd hierover al van gedachten gewisseld met de nieuwe presidente? Zo nee, wordt dit gepland?

Welke garanties zijn er op het vlak van de beloofde aanpak van de te repressieve strafwetten? Is daarover al van gedachten gewisseld met de nieuwe presidente?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Malawi is ons partnerland voor wat zuidelijk Afrika betreft. De vervangster kan in elke geval veel betere kaarten op tafel leggen als mensenrechtenactiviste en oppositieleidster. Ik hoop dat het de goede richting uitgaat. Minister-president, hebt u al een brief gestuurd met felicitaties en de zorg vanuit Vlaanderen geuit over een constructieve samenwerking?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Dit dossier is hier al meermaals aan bod gekomen omdat Malawi ons partnerland is inzake ontwikkelingssamenwerking.

President Mutharika van Malawi overleed op 5 april 2012 en niet op 6 april, zoals in bepaalde kranten stond, op 78-jarige leeftijd ten gevolge van een hartstilstand. Het duurde tot 7 april vooraleer de Malawische overheid zijn overlijden officieel bevestigde. Dat leidde tot heel wat speculaties over zijn opvolging. De presidentiële opvolging in Malawi is echter verlopen zoals constitutioneel geregeld in de grondwet. De Malawische grondwet bepaalt dat de vicepresident in dit geval de rechtmatige opvolger is van de president, en dat tot het einde van het mandaat waarvoor die gekozen werd.

Vicepresidente Joyce Banda werd op 7 april ingezworen als rechtmatige opvolger en dit tot aan de eerstvolgende presidentsverkiezingen in 2014. Zij heeft de Malawische bevolking meteen opgeroepen om de kalmte en de sereniteit te bewaren en de rouwperiode voor de overleden president in acht te nemen. Gisteren, op 23 april, vond de uitvaart plaats van de overleden president.

Ik heb namens de Vlaamse Regering mijn deelneming betuigd bij het overlijden van de president en de nieuwe presidente gefeliciteerd met haar aanstelling. De nieuwe presidente Joyce Banda staat zowel in eigen land als internationaal goed aangeschreven. Ze begon haar politieke loopbaan als parlements lid en was achtereenvolgens minister van Kinderwelzijn, Gender- en Gemeenschapsontwikkeling en minister van Buitenlandse Zaken voor ze in 2009

vicepresident werd. Ze is al vele jaren een erkend voorvechter van vrouwen- en kinderrechten in Malawi. Joyce Banda is de eerste vrouwelijke president in zuidelijk Afrika en de tweede op het Afrikaanse continent.

Ik wil ook nog meegeven dat Joyce Banda in 2007, toen ze nog minister van Buitenlandse Zaken was, hier in Brussel het ‘Memorandum of Understanding’ tussen Vlaanderen en Malawi ondertekende, samen met toenmalig minister van Buitenlands Beleid Geert Bourgeois.

De aanstelling van Joyce Banda tot president heeft al een aantal positieve gevolgen gehad. Een aantal donoren, onder meer de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk, die vorig jaar een deel van hun hulp opschortten aan het land, beloofden om de relaties met Malawi zo snel mogelijk te herstellen. Ook de diplomatieke banden met het Verenigd Koninkrijk zullen opnieuw opgenomen worden. De bevolking van Malawi onthaalde haar benoeming met een zekere opluchting.

President Banda wacht een zeer zware taak om het land te besturen en er wordt verwachtingsvol uitgekeken naar de initiatieven die ze zal nemen om een aantal negatieve trends ten goede te keren. Naast het aanpakken van de zware financiële en economische crisis, dienen ook de relaties met de donorgemeenschap hersteld te worden. Samen met de andere donoren kijkt Vlaanderen positief aan tegen de benoeming van Joyce Banda. Het is de verwachting dat de uitvoering van het nationale armoedebestrijdings- en ontwikkelingsplan van Malawi voortgezet zal kunnen worden. De Vlaamse steun aan de gezondheidszorg, landbouw en voedselzekerheid – zoals vastgelegd in de strategienota Ontwikkelingssamenwerking – sluiten daar alleszins bij aan.

Tijdens eerdere commissievergaderingen werd hier inderdaad verschillende keren verwezen naar de economische en politieke problemen in Malawi. Ik heb toen steeds verdedigd – en dat wil ik nog eens herhalen – dat Vlaanderen, zoals trouwens ook de andere donoren, de Malawische bevolking zou blijven ondersteunen via onze programma’s ontwikkelings-samenwerking. Ik heb net zoals u – daar ga ik toch van uit – nog steeds geen glazen bol om in de toekomst te kijken, maar ik verwacht op basis van de informatie die ik heb meegegeven, dat de relatie en de samenwerking met de nieuwe president van Malawi vlot zullen verlopen.

Het is alleszins meer dan duidelijk dat het ministerie van gezondheid van Malawi alles in het werk wenst te stellen om het vertrouwen en de transparantie in de relatie met de donoren te herstellen. Dat ministerie heeft een rapport inzake mogelijke fraude bij de aankoop van medicijnen aangevraagd bij het Malawische Anti-Corruptie Bureau. Op dit ogenblik is dat rapport echter nog niet beschikbaar. Het is wel de verwachting dat onder het nieuwe bewind dit bureau zijn werk snel en naar behoren zal kunnen voortzetten. Zoals ik al in een vorige zitting heb gezegd, zal Vlaanderen in 2012 zijn steun blijven voortzetten aan de ‘Sector Wide Approach’ (SWAp) van de gezondheidssector en dat zodra het ‘Joint Financing Agreement’ is ondertekend. De verwachting is dat dit de komende periode zal gebeuren, aangezien de staking van het gerecht onlangs beëindigd is. Wat betreft de ingehouden bijdrage voor 2011, die 1 miljoen bedroeg, wordt op dit ogenblik onderzocht wat de best mogelijke opties zijn om de bijdrage te besteden binnen de gezondheidssector.

Zoals ik ook al eerder in deze commissie toelichtte, werd aan de ‘Malawi Law Commission’ gevraagd om een aantal repressieve wetten opnieuw te bekijken. Dat gebeurde nog op bevel van de vorige president. De nieuwe president staat bekend als voorvechtster van de mensenrechten. Het is dan ook de verwachting – maar we moeten altijd met twee woorden spreken – dat deze repressieve wetten zullen worden herbekeken of worden opgeheven.

Ter afsluiting wil ik nog opmerken dat we de nieuwe president Banda het voordeel van de twijfel moeten geven. Ik plan een zending naar Malawi in 2013 en hoop dan zelf te kunnen vaststellen hoe de situatie daar is en wat de president in tussentijd – hopelijk allemaal ten goede – heeft gerealiseerd.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik dank u voor dit toch wel vertrouwenwekkend antwoord. U hebt inderdaad geen glazen bol, wij ook niet, maar het ziet er relatief goed uit. We zullen alles de komende weken en maanden goed in het oog kunnen houden. Zo nodig zullen we u nog wel eens ondervragen, maar laat ons hopen dat de verwachting zich zal voltrekken en er inderdaad positieve veranderingen zullen komen daar.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de ondertekening en ratificering van het verdrag van de Raad van Europa over de preventie en bestrijding van geweld tegen vrouwen en van huiselijk geweld - 1449 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Voorzitter, minister-president, ik heb deze vraag ingediend naar aanleiding van de internationale vrouwendag op 8 maart, een tijdje geleden dus, maar de vraag is nog steeds relevant.

Op 8 maart wordt stilgestaan bij de vrouwenrechten, bij ons, maar ook in de rest van de wereld. Op 7 april 2011, al bijna een jaar geleden dus, nam het Comité van Ministers van de Raad van Europa een nieuw verdrag aan over de preventie en bestrijding van geweld tegen vrouwen en van huiselijk geweld. Het verdrag is een mijlpaal in de strijd tegen geweld tegen vrouwen. Het is namelijk het eerste bindend instrument op Europees niveau dat een omvattend wettelijk kader creëert om geweld te voorkomen, maar ook om slachtoffers te beschermen en daders te berechten. Het definieert en bestraft verschillende vormen van geweld tegen vrouwen, onder andere gedwongen huwelijken, vrouwelijke genitale verminking, stalking, fysiek, psychologisch en seksueel geweld.

Sinds 11 mei 2011 hebben meer dan tien landen het verdrag ondertekend. Naast de klassieke landen, namelijk Oostenrijk, Finland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, IJsland, Luxemburg, Noorwegen, Portugal, Spanje en Zweden, EU-landen dus, hebben ondertussen ook Albanië, Montenegro, Macedonië, Turkije en Oekraïne het verdrag ondertekend. België heeft nog altijd niet ondertekend.

Op de parlementaire assemblee van de Raad van Europa in Straatsburg van begin dit jaar werd verwezen naar dit verdrag en werden de lidstaten aangespoord het zo spoedig mogelijk te ondertekenen en te ratificeren. De werkgroep gemengde verdragen oordeelde op 30 december 2011 dat het verdrag van de Raad van Europa voor de preventie en de bestrijding van geweld tegen vrouwen en van huiselijk geweld, een gemengd verdrag is en dus door de Federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie moet worden ondertekend. De werkgroep heeft volmachten gevraagd aan de gefedereerde entiteiten. Federaal minister van Buitenlandse Zaken Reynders heeft deze volmachten, die vereist zijn voor de ondertekening, nog niet ontvangen. Tijdens de plenaire zitting in de Senaat op 8 maart liet hij weten dat hij het verdrag zal ondertekenen zodra hij de volmachten krijgt van de gefedereerde entiteiten.

Minister-president, heeft de Vlaamse Regering reeds een volmacht verstuurd voor ondertekening? Zo neen, hoe komt het dat dit zo lang duurt? Welke eventuele belemmeringen voor ondertekening doen zich voor?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, mocht u eraan twijfelen: heel de Vlaamse Regering onderschrijft de doelstellingen van dit verdrag, en ik ga ervan uit dat ook heel het Vlaams Parlement en zeker deze commissie dat ook doen. De Vlaamse overheid heeft in het verleden via de intrafederale overlegvergaderingen trouwens deelgenomen aan de totstandkoming ervan. Door de lange periode van lopende zaken op het federale vlak was het duidelijk dat België het verdrag bij de openstelling op 11 mei 2011 in Istanbul kon ondertekenen. Het verdrag kwam meermaals aan bod in de werkgroep gemengde verdragen, een adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid, waar we het nog al over hebben gehad. Tijdens de vergadering van 5 juli 2011 legde die werkgroep het gemengde karakter vast. De precisering van de betrokken gefedereerde overheden werd evenwel uitgesteld tot een volgende vergadering. De betrokkenheid van de gemeenschappen was evident, gelet op hun bevoegdheid voor de persoonsgebonden aangelegenheden, maar het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wilde onderzoeken in hoever er raakpunten waren met het Brusselse gewestelijke gelijkemansbeleid.

Op 27 oktober 2011 besliste de werkgroep gemengde verdragen dat zowel de federale overheid als de gewesten, de gemeenschappen, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bevoegd zouden zijn. Tijdens die vergadering bleek echter dat de draagwijdte van artikel 48 van het verdrag niet volledig duidelijk was. Er bestond met name de bezorgdheid dat dit artikel alle vormen van bemiddeling zou verbieden, ook wanneer dit op vrijwillige basis gebeurt. Daarom werd beslist om tegen de volgende vergadering de draagwijdte van artikel 48 te bestuderen, alsook de mogelijkheid om een voorbehoud te formuleren. Tijdens de vergadering van 13 december 2011 bestond er eensgezindheid over de zienswijze dat artikel 48 niet problematisch is vanuit het oogpunt van de bestaande Belgische regelgeving en dat een voorbehoud niet nodig zou zijn. Het verslag van die werkgroep werd slechts recent tijdens de bijeenkomst van 16 februari 2012 definitief goedgekeurd.

Op dit ogenblik wordt het dossier voor de machtiging tot ondertekening voorbereid door onze diensten. Wanneer de voorbereiding afgerond is, zal het dossier op de Vlaamse Regering geagendeerd worden. In tegenstelling tot de praktijk van andere overheden in dit land gebeurt de machtiging tot ondertekening in Vlaanderen door een collegiale beslissing van de Vlaamse Regering. Bovendien wordt op Vlaams niveau al in de fase van de ondertekening de financiële impact in kaart gebracht, terwijl dat bij de andere overheden pas op het ogenblik van de plenaire instemming gebeurt.

Wat de verdere procedure betreft, moet nog worden voorzien in een Nederlandse vertaling van het verdrag. Nederland heeft het verdrag nog niet ondertekend. Dat is belangrijk omdat wij in het verleden gebruik hebben gemaakt van de vertaling van Nederland, maar die is er nu nog niet. Onze diensten hebben er bij de federale overheid op aangedrongen om zo snel mogelijk een dergelijke vertaling over te maken.

Dit is een hele geschiedenis, maar we doen alles wat we kunnen om dit zo snel mogelijk te finaliseren.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister-president, ik dank u voor de historische uiteenzetting die u hebt gegeven. Het heeft al een lange weg afgelegd, van meer dan een jaar, gezien de omstandigheden en gezien het feit dat ons klein landje structureel nogal moeilijk in elkaar zit. Ik twijfel niet aan het belang ervan en ook niet aan het feit dat u er ernstig werk van zult maken. Ik kan u alleen maar vragen, dat dit zo vlug mogelijk kan gebeuren. Misschien moeten we niet wachten op Nederland voor de vertaling. U hebt dat al aan de federale overheid gevraagd. Gezien de omstandigheden in Nederland, zou dat nog lang kunnen duren. Daarom wil ik vragen om te zorgen voor een eigen vertaling. Op het federale niveau zijn er genoeg diensten die dat kunnen doen zodat het verdrag zo vlug mogelijk door België kan worden ondertekend.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de economische samenwerking met de Koerdische Autonome Regio - 1528 (2011-2012)

De heer Frank Creyelman: Minister-president, de Koerdische Autonome Regio is een zelfstandige regio in het noorden van Irak. In het Koerdische deel van Irak bestond reeds sedert 1992 de facto onafhankelijkheid. Door het invoeren van het federalisme in de Iraakse grondwet van 2005 werd de Koerdische Autonome Regio als enige Koerdische politieke entiteit erkend door de Verenigde Naties en dus door – wat men dan noemt – ‘alle beschaafde landen der wereld’.

Via verschillende kanalen hebben de vertegenwoordigers van de Koerdische Autonome Regio te kennen gegeven dat zij economische banden met Vlaanderen willen aangaan. Op 30 april 2009 nam het Vlaams Parlement unaniem een resolutie aan in die zin. Dit gaf op 8 december 2009 in de commissie Buitenlands Beleid aanleiding tot een opvolgingsvraag.

Tijdens deze zitting verklaarde u dat Flanders Investment & Trade (F.I.T.) een beroep deed op zijn Waalse tegenhanger l’Agence Wallonne à l’Exportation (AWEX) om de Iraakse markt te volgen. U deelde toen ook mee dat de vertegenwoordiger van AWEX heeft bevestigd dat de Koerdische Autonome Regio ongetwijfeld opportuniteiten biedt voor in Vlaanderen belangrijke sectoren als de bouw- en infrastructuursector, de voedingssector, de gezondheidssector, de energiesector en de transportsector. U stelde zich echter terughoudend op, want 2010 zou volgens u een testjaar zijn voor de stabiliteit van het federale Irak, aangezien op 16 januari van dat jaar de eerste parlementsverkiezingen in het land zouden plaatsvinden. Op het moment van de debatten vond u de situatie in Irak te onstabiel en de stabiliteit van de Koerdische Autonome Regio dus te precair. F.I.T. zou echter de opportuniteiten voor het Vlaamse bedrijfsleven blijven opvolgen.

De verkiezingen van 2010 hebben ondertussen plaatsgevonden en hebben niets veranderd aan de stabiliteit die heerst in de Koerdische Autonome Regio. De instabiliteit in de rest van Irak heeft ook sindsdien, net zoals daarvoor, geen invloed gehad op Iraaks Koerdistan. De regio is zelfs zo stabiel dat tienduizenden Irakezen in de afgelopen jaren naar de regio verhuisden, uit veiligheidsoverwegingen, maar ook wegens de hogere levensstandaard.

Minister-president, zijn er sinds 8 december 2009 nog stappen ondernomen door F.I.T., eventueel via AWEX, om de opportuniteiten voor het Vlaamse bedrijfsleven in de Koerdische Autonome Regio te onderzoeken en om de uitbouw van economische contacten en relaties te ondersteunen? Zo ja, welke? Heeft Vlaanderen sinds 8 december 2009 stappen ondernomen om politieke en diplomatieke contacten met de Koerdische Autonome Regio uit te bouwen? Zo ja, welke?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Mijnheer Creyelman, u hebt zelf al verwezen naar de resolutie die indertijd is goedgekeurd, na de gedachtewisseling hier. Een heel belangrijke factor daarbij is de veiligheid van de mensen ter plaatse en de politieke stabiliteit. Het is heel moeilijk om daarover uitspraken te doen vanuit Brussel. Je kunt wel dingen opzoeken, maar of dat een juiste weergave is van de werkelijkheid op het terrein, is een heel andere vraag. We mogen er wel van uitgaan dat de situatie in Iraaks Koerdistan sterk verschilt van die in de rest van het land. Ook in landen als Libië, dat een heel moeilijk proces doormaakt, zijn er opportuniteiten.

Een belangrijk argument pro, minister-president, is het feit dat, als de cijfers kloppen, al 24 landen een vertegenwoordiging hebben in de Koerdische regio. Deze week heeft bijvoorbeeld Zweden, onder de koepel van de Zweedse ambassade, officieel een kantoor geopend van the Swedish Trade Council – ik neem aan dat dat een Zweedse tegenhanger is van F.I.T. Dat gebeurde naar aanleiding van een bezoek van de Zweedse minister van Handel deze week. Ik lees ook dat de Zweedse export naar Irak het voorbije jaar met 30 procent is gestegen tot 160 miljoen dollar.

Ik wil maar zeggen dat er misschien toch iets mogelijk is in die regio. We moeten natuurlijk altijd rekening houden met de veiligheid en de stabiliteit. We kunnen ons niet veroorloven om initiatieven te nemen waarbij mensen in de problemen zouden komen of hun veiligheid niet gewaarborgd kan worden. Dat zo veel landen al een vertegenwoordiging hebben op het terrein, doet vermoeden dat er iets mogelijk is. Verder onderzoek lijkt minstens aangewezen. Ik kijk met belangstelling uit naar uw antwoord.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Dit onderwerp is al enkele keren aan bod gekomen in deze commissie, hoofdzakelijk in de vorige legislatuur. Toen zijn de heer Verstreken, ikzelf en ex-collega mevrouw Hoebeke van Open Vld uitgenodigd voor een werkbezoek aan de Koerdische regio in Irak. We hebben daar toen aan den lijve ondervonden dat het in grote mate een veilig land is. Dat zegt ook de heer Van Overmeire. Dat hebt u ook als een belangrijk element naar voren geschoven, minister-president. Het is echt een heel veilige regio.

Ik herinner me dat er toen nogal wat commotie ontstond. In het debat in de commissie was er toen discussie over een artikel in Time. Wij reageerden daarop nogal emotioneel. We vonden dat het helemaal niet klopte, omdat we er geweest waren en er de laatste jaren geen aanslagen meer geweest zijn.

Nog niet zo lang geleden heb ik opnieuw een delegatie ontvangen uit de Koerdische regio in Irak. Ik heb dat toen aangebracht en er is mij nog eens bevestigd dat de situatie ter plaatse behoorlijk veilig is. Het zal wellicht niet helemaal hetzelfde zijn als de veiligheid in heel wat Westerse landen, maar het is een relatief veilig land.

Wat de heer Van Overmeire zegt, is waar: er zijn heel wat landen die er kantoren beginnen te openen. Ik herinner me dat we destijds hebben geargumenteed dat de eersten die naar daar zijn getrokken, de Nederlanders waren. Er werd toen gezegd dat er dan wel een goede reden zou zijn. Nu zijn we enkele jaren verder. Van de resolutie die we toen hebben goedgekeurd, is eigenlijk niet zo veel in huis gekomen. F.I.T. heeft geen initiatieven genomen en is bij het standpunt gebleven om verder te werken met AWEX, waarvan het meest dichtbij kantoor zich in Libanon bevindt, dacht ik.

In elk geval zijn er heel wat redenen, waarvan de heer Van Overmeire er enkele heeft aangehaald, om eens te onderzoeken of wij niet op een nauwere en een meer structurele manier een inbreng en een aanwezigheid kunnen hebben in die regio. Ik denk dat het niet enkel politiek belangrijk is, maar dat er ook economische opportuniteiten kunnen worden gevonden.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik heb ter plekke ook met eigen ogen gezien dat er wel mogelijkheden zijn. Het is niet oninteressant om dat toch eens te bekijken. Ik denk bijvoorbeeld aan de mogelijkheden op het vlak van windenergie voor bedrijven van bij ons. Er is vraag naar knowhow en samenwerking.

Een andere link die ik even wil leggen, is die van de wereldoorlog. De eerste gasaanval ter wereld gebeurde tijdens WOI en de laatste gasaanval was daar in Koerdistan. We hebben daar het kerkhof bezocht met slachtoffers van Saddam Hoessein en 'Chemical Ali'. Dat was zeer

aangrijpend. Met de mensen ter plaatse kunnen we banden smeden. Ze zijn vragende partij om samen te werken, op vredesvlak, en misschien kunnen we die regio betrekken bij de herdenking van WOI.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, u weet dat wanneer deze commissie interessante nieuwe regio's of markten ontdekt, wij daar altijd voor openstaan. We hebben het hier een tijd geleden over Libië gehad. We zijn er toen zelf naartoe gegaan, wat niet door iedereen werd geapprecieerd, wel in deze commissie, maar niet op andere niveaus. Ik dank u voor de inbreng en de eigen ervaring die enkele van u hebben gehad met deze Koerdische Autonome Regio.

Een beetje in tegenspraak met wat de heer Roegiers heeft gezegd, kan ik op uw eerste vraag antwoorden, mijnheer Creyelman, dat F.I.T. wel nog stappen heeft ondernomen sinds december 2009. Vlak daarna, in maart 2010, heeft er een overleg plaatsgevonden met de heer Zana Kurda, de vertegenwoordiger van de Koerdische Autonome Regio in Brussel bij de Europese Unie, de attaché van AWEX en de regiomanager Midden-Oosten bij F.I.T.

Er werd toen in eerste instantie afgesproken dat de heer Kurda informatie over de Koerdische Autonome Regio zou bezorgen aan F.I.T. om op de website te plaatsen. Deze informatie werd spijtig genoeg nooit bezorgd. Ondertussen heeft F.I.T. al wel via zijn website informatie verspreid naar de Vlaamse bedrijven over Irak en over de Koerdische Autonome Regio omtrent opportuniteiten, beurzen enzovoort. Eind deze maand zal F.I.T. opnieuw overleggen met de heer Kurda om de samenwerking waar mogelijk te optimaliseren.

F.I.T. bestudeert momenteel nieuwe pistes om de aandacht van de Vlaamse bedrijven te vestigen op de mogelijkheden die de Koerdische Autonome Regio te bieden heeft. Met de reacties die hier zijn verwoord, kunnen we kijken of er nog verdere stappen kunnen worden gezet, met een economische missie en dergelijke meer. Er zijn toch – voor jullie mogelijk iets te voorzichtig en iets te langzaam – stappen gezet.

Ook op politiek vlak zijn er ondertussen een aantal stappen ondernomen. Het gaat om een beperkt aantal stappen die recent zijn ondernomen, maar toch. Kleine stappen zijn ook stappen vooruit. Op 12 april ontvingen mijn diensten de heer Kurda. Hij wees op de opportuniteiten voor Vlaamse bedrijven in de Koerdische Autonome Regio en nodigde de Vlaamse bedrijfsleiders uit om ter plekke de situatie te komen verkennen. De heer Kurda drukte een grote belangstelling uit voor samenwerking inzake landbouw. Hij is bijzonder geïnteresseerd in de Vlaamse knowhow op het vlak van landbouwmachines, tractoren enzovoort.

Op dit moment bestaan er nog geen concrete samenwerkingsverbanden tussen Vlaanderen en de Koerdische Autonome Regio. Mijn diensten hebben de heer Kurda wel voorgesteld om een aantal concrete voorstellen tot samenwerking uit te werken. Ze hebben hem ook aangeraden om contact op te nemen met het agentschap Flanders International Technical Agency (FITA) en met het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO). Ook daar wordt aan gewerkt. Ik ga ervan uit dat we nu in een stroomversnelling kunnen komen en kijken wat dat concreet allemaal kan inhouden.

De heer Frank Creyelman: Minister-president, ik dank u voor het antwoord. Wat betreft veiligheid is het altijd moeilijk om in te schatten wat er in een land kan en niet kan, maar de mogelijkheden zijn er toch om dat uit te zoeken. Ik geloof dat als er 24 landen in de Koerdische Autonome Regio actief zijn, Vlaanderen daar zeker ook bij moet zijn. We zijn er liever voor de anderen er zijn, al is dat op dit moment al niet meer het geval.

Ik ben blij te horen dat F.I.T. stappen heeft ondernomen, maar de heer Kurda heeft daar niet zijn rol in gespeeld. Nochtans heeft hij dat wel naar een aantal van onze mensen gedaan. Ik

snap niet goed waarom hij dat dan niet naar een officiële organisatie als F.I.T. doet. Ik zal hem dat meedelen.

Ik ben alleszins blij met uw antwoord. Ik hoop dat er inderdaad nog een vervolg op komt en dat Vlaanderen daar economisch een rol kan spelen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■